

ONDERWERP: MEMO ONTWERPPRINCIPES POEL
PROJECT: SCHERPENZEEL – GROOT WOLFSWINKEL 1
DATUM: 21 NOVEMBER 2023
VAN: LHD

Inleiding

Het perceel Groot Wolfswinkel 1 ligt in het buitengebied van de gemeente Scherpenzeel en maakt deel uit van de gronden van Landgoed Scherpenzeel. Op het perceel was tot enkele jaren geleden een intensief veehouderijbedrijf gevestigd. De agrarische bedrijfsactiviteiten zijn inmiddels beëindigd en het landgoed heeft de gemeente Scherpenzeel gevraagd om de agrarische bestemming om te zetten naar een woonbestemming en in ruil voor sloop van de vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing medewerking te verlenen aan de bouw van twee nieuwe woningen. De voormalige boerderij blijft behouden en krijgt eveneens een woonfunctie.

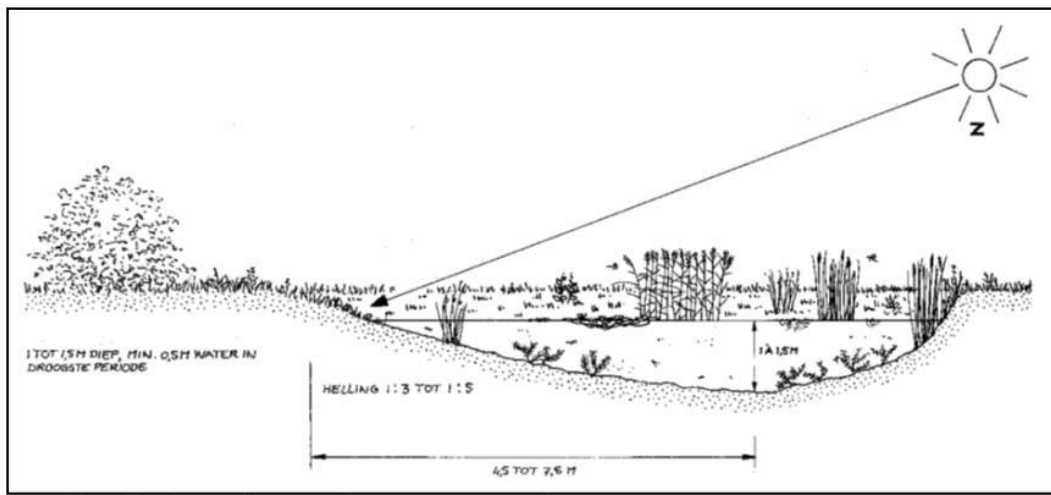
Aangezien het aantal inzetbare sloopmeters net onvoldoende is om te kunnen voldoen aan de voorwaarden uit de wijzigingsbevoegdheid (artikel 3.7.1 lid c van het bestemmingsplan Buitengebied), wordt maatwerk toegepast. In dat kader is overeen gekomen dat het tekort aan sloopmeters (79m²) wordt gecompenseerd met natuurmaatregelen in de vorm van de aanleg van een nieuwe amfibieënpoel in de noordoosthoek van het perceel (zie afbeelding 1). De bestaande bomen in dit deel van het terrein blijven behouden. In dit memo worden de ontwerputgangspunten beschreven voor deze poel.

Afbeelding 1: schetsontwerp Groot Wolfswinkel 1
Bron: Adviesbureau Haver Droeze BNT

Algemene principes

Poelen zijn voor amfibieën, zoals kikkers, padden en salamanders, van levensbelang. Hoewel er op veel plaatsen voldoende geschikt landhabitat is voor amfibieën, ontbreekt het vaak aan geschikte voorplantingsplaatsen. Amfibieën hebben namelijk poelen nodig om zich voort te kunnen planten. Daarnaast zorgen poelen voor meer variatie in het terrein; meer variatie betekent meer planten- en diersoorten en op die manier leveren poelen dus ook een bijdrage aan de biodiversiteit. Poelen bieden zo ook een groeiplaats voor water- en moerasplanten, leefgebied voor insecten en andere ongewervelden; ook bieden ze een drinkplaats voor vogels en zoogdieren.

Voorbeeld dwarsdoorsnede van een poelⁱⁱ

Afbeelding 2: voorbeeld dwarsdoorsnede van een poel uit Handboek Agrarisch Natuurbeheer ANLb factsheets

Bron: www.landschappen.nl

Om goed te kunnen functioneren dient bij de aanleg rekening te worden gehouden met de volgende (algemene) principes:

- De poel moet ondiep zijn om snel op te kunnen warmen door de zon. Tegelijk moet de poel voldoende diepte hebben om ook in de zomer voldoende water te kunnen bevatten zodat larven zich kunnen ontwikkelen. Praktisch betekent dat, dat de poel bij voorkeur moet worden aangelegd op een plek waar de laagste grondwaterstand (nazomer) niet lager staat dan 1,5-1m beneden het maaiveld. De poel wordt bij voorkeur tot 0,5 à 1m beneden de laagste grondwaterstand te worden uitgegraven. Als dat niet mogelijk is, kan de poel worden afgedicht met leem of klei. Afstromend regenwater zal in dat geval voor voldoende water moeten zorgen in de poel. Een diepte van 1-1,5m is voldoende om droge perioden te kunnen doorstaan zonder droog te vallen.
- Het talud is bij voorkeur 1:3 of minder en aan de noordzijde maximaal 1:2.
- De poel heeft een doorsnede van ten minste 9-15 meter.
- Binnen een afstand van 25m tot de poel dient geschikt landbiotoop aanwezig te zijn in de vorm van structuurrijke vegetatie, zoals heide, ruigtekruidenvegetaties, soortenrijk hooiland, loofbos, hagen, struikgewas, houtwallen en boomgroepen.

Deze gebieden dienen bereikbaar te zijn zonder dat drukke wegen of brede watergangen overgestoken moeten worden.

- Er moet geen vervuild water in de poel kunnen komen. Ook dient de poel niet in open verbinding te staan met ander water; dit om te voorkomen dat er vissen in de poel komen.

Aanleg

Aanleggen van een poel kan in beginsel het hele jaar. In terreinen met een hoge grondwaterstand kunnen graafwerkzaamheden het beste in de zomerperiode worden uitgevoerd of in een vorst periode. Schade aan (beschermde) flora en fauna dient daarbij voorkomen te worden.

Beheer

Het beheer van de poel bestaat uit het verwijderen van de bezinksellaag en dient tussen half september en november te worden uitgevoerd. Onderhoud is nodig wanneer waterplanten meer dan 50% van de oppervlakte van de poel innemen of wanneer de diepte van de poel zodanig is afgenomen dat deze tijdens de zomermaanden dreigt droog te vallen. Het beste is om ieder jaar een klein gedeelte van de waterplanten uit de poel te verwijderen en in ieder geval nooit meer dan 75% van de waterplanten. Baggeren dient ongeveer 1x per 5 jaar plaats te vinden.

Het schonen kan handmatig (met de zeis) of met een mobiele kraan met een maaikorf worden uitgevoerd. Voor het baggeren kan gebruik worden gemaakt van een mobiele kraan met een dichte bak. Bij werkzaamheden wordt bij voorkeur gefaseerd uitgevoerd waarbij naar één kant toe wordt gewerkt. Door van oost naar west of vice versa te werken, blijft steeds een deel van de noordoever intact. Het slib wordt bij voorkeur op het aangrenzende perceel verspreid; dit om de groei van brandnetels langs de rand van de poel te voorkomen.

Ook het maaien van de randen en verwijderen van houtopslag op de oevers behoort tot het reguliere onderhoud. Ook hier geldt dat de werkzaamheden bij voorkeur gefaseerd worden uitgevoerd zodat niet alle opslag in één keer wordt verwijderd; bij voorkeur blijft elke keer ongeveer een kwart van de begroeiing staan. De vrijgekomen materialen blijven minimaal 4 dagen liggen om fauna een kans te geven terug te keren naar de poel. Uiterlijk na 7 dagen worden de materialen afgevoerd.